

Museumssektorens udfordringer og behov

Vidensopsamling af interessentanalyse

Februar 2024

De danske museer er Augustinus Fondens største støtteområde. I 2023 uddelte fonden 218 mio. kr. til museer, kulturarv og kulturarvsforskning, hvilket svarer til 44% af fondens samlede uddelinger.

Fonden støtter danske museer, der sikrer, at vores fælles kulturarv bevares, aktiveres og udvikles, så den fortsat kan opleves som relevant og vedkommende for et bredt publikum. Fonden støtter museer og museumsopgaver af national betydning inden for kunst-, kultur- og naturhistorien. Det gælder:

- Samlingsvaretagelse
- Forskning
- Formidling
- Bygnings- og anlægsopgaver

Fonden lægger vægt på at støtte bæredygtige, professionelt drevne institutioner med en klar strategi og en ambition om at nå et mangfoldigt publikum. Støtten gives til projekter, hvis indhold er centralt for museets samlings- og ansvarsområdet og som har et højt kvalitetsniveau. Fonden ser positivt på tværgående samarbejder mellem museerne.

I 2020 reviderede Augustinus Fonden sin filantropiske strategi. På museumsområdet har formålet været at tydeliggøre fondens position i forhold til museernes fem kerneopgaver samt at understøtte et øget fokus på publikum og tværgående samarbejder mellem museerne.

I lyset heraf fik Augustinus Fonden i efteråret 2022 gennemført en interessentanalyse, som denne vidensopsamling udspringer af.

Formålet med interessentanalysen har været at få indsigt i museernes aktuelle behov og udfordringer samt deres oplevelse af samarbejdet med fonden. Dette for at sikre relevansen af fondens støtte, så den fortsat tager afsæt i museernes behov.

Konklusion

Museerne er økonomisk udfordrede og har behov for udvikling

Der er blandt museumslederne grundlæggende enighed om de udfordringer, som sektoren står overfor.

- Museerne er generelt økonomisk udfordrede, hvilket påvirker både deres drift og udviklingsmuligheder.
- Museumslederne efterlyser hjælp til at finansiere programmer og indsatser, der understøtter museernes udvikling. Det gælder både i forhold til de store samfundsudfordringer samt kapacitetsopbygning og organisationsudvikling.

- Museerne ønsker også at bidrage til øget erfaringsopsamling og videndeling. Dette for at øge professionaliseringen inden for sektoren, så beslutninger og strategier bliver foretaget på baggrund af viden og erfaringer, som også kan inspirere andre museer.

Undersøgelsen viser, at Augustinus Fonden spiller en væsentlig rolle for museerne ved at støtte deres kerneopgaver. Interessenterne udtrykker stor tilfredshed med Augustinus Fonden, både i forhold til dens støttestrategi samt dialog og samarbejde med fonden, der er præget af gensidig respekt og tillid.

- Augustinus Fondens støttestrategi tager afsæt i museernes kerneopgaver på en måde, der understøtter strategisk og organisatorisk udvikling.
- Museerne sætter pris på fondens dialogbaserede tilgang, og oplever at få kvalificeret rådgivning, der afspejler fondens indgående viden om museumsområdet. Flere ønsker dog, at Augustinus Fonden i højere grad bidrager til at understøtte vidensdeling og evalueringspraksis i sektoren.
- For nogle museumsledere kan det være vanskeligt at gennemskue forholdene omkring ansøgnings- og bevillingsprocessen. Det gælder særligt de museer, der har mindre erfaring med at samarbejde med Augustinus Fonden.

Resultater

Museerne er optaget af økonomisk og miljømæssig bæredygtighed

Interessenterne ser en række udfordringer og behov på museumsområdet.

- Der er blandt museumsledere en generel optagethed af, at sikre større økonomisk bæredygtighed på tværs af museumslandskabet, der er kendetegnet ved store strukturelle forskelle. De iagttager tiltagende forskelle fra top til bund blandt danske museer med hensyn til besøgstal, ressourcer, ledelse og kompetencer.
- Museerne fremhæver bæredygtighed, som en udfordring hele sektoren bør arbejde med. Det gælder ikke mindst behov for hjælp til at omstille museerne i en mere grøn retning. Nogle museumsledere udtrykker, at fondene bør tage et større ansvar for at opstille bæredygtighedsprincipper eller skubbe yderligere på for at sikre, at bæredygtighed tænkes ind i projekter og strategier.

"En række proaktive museer og fonde bør sætte sig sammen og tænke nogle mere permanente tiltag end projektøkonomi. Og hvis det skal fortsætte, skal vi have bredere rammer for, hvad man kan søge til - f.eks. honorar til samarbejder og generelt nytænkning af HR og samskabelse. Vi skal måske have et andet sprog end omsætning og besøgstal."

Direktør på mindre museum

"Jeg kunne godt tænke mig mere strategisk dialog mellem en gruppe af direktører fra fonde og museer om at sætte fælles dagsordener omkring bæredygtighed. Her kunne Augustinus Fonden sidde for bordenden. Vi skal bruge denne sektor til at rykke ved noget - for det kan vi."

Direktør på stort museum

Augustinus Fondens støttestrategi opleves af museerne som særdeles relevant

Blandt interessenterne er der bred enighed om, at Augustinus Fonden løfter en vigtig indsats, der er essentiel for museerne.

- Det er centralt for museumslederne, at Augustinus Fonden fastholder et fokus i deres støttepraksis, der retter sig mod museernes kerneopgaver.
- Museumslederne oplever, at fondens støttestrategi langt hen ad vejen er både transparent og tydelig. Der er dog generelt større klarhed for de museer, der har en lang samarbejdshistorik med fonden, mens andre museer kan opleve utydelighed i forhold

til hvilke typer af projekter, der ydes støtte til, og hvor bogstaveligt fondens støttestrategi bør tages.

- Dertil er der interessenter, som udtrykker usikkerhed omkring, hvorvidt fonden er interesseret i at give støtte til mere eksperimenterende museumsprojekter, museer med en mere aktivistisk museumspraksis eller museer som beskæftiger sig med lokale (i modsætning til nationale) dagsordener. Det peger på et behov for, at Augustinus Fonden bliver mere tydelig og transparent om fondens bevillingspraksis.

"Det kan godt være, at andre fonde uddeler større beløb, men Augustinus Fonden har det særlige blik for museernes behov og udfordringer. For Augustinus Fonden handler det ikke kun om at skabe tidsbegrænsede oplevelser, men om at sikre en kontinuitet og et fagligt grundlag på museerne, der gør at vi kan formidle og sikre faciliteter til opbevaring af vores samlinger. Hele den indsats af ressourcer, det kræver, er Augustinus Fonden én af de eneste, der har blik for."

Direktør på mindre museum

"Strategien giver virkelig god mening, men holdes den op imod dem som får midler, giver det et lidt mere mudret billede. Der kunne være bedre kommunikation omkring, hvordan Augustinus Fonden ser de projekter de støtter opfylde museets strategiske sigte. Så ville det være lettere at se sammenhænge og lade sig inspirere."

Direktør på stort museum

Leverandør

Interessentanalysen er foretaget af rådgivningsvirksomheden Seismonaut på vegne af Augustinus Fonden.

Metode og datagrundlag

Interessentanalysen bygger på dybdegående, kvalitative interviews med 30 udvalgte museumsledere. De 30 museer er valgt for at sikre en bred repræsentation på tværs af museumstyper, størrelse, geografi og forskellige grader af erfaring med at samarbejde med Augustinus Fonden.

Formål

Den viden som bliver skabt med støtte fra Augustinus Fonden, skal ud og leve i de relevante fagmiljøer, inspirere til refleksion og bidrage til udvikling.

Derfor har Augustinus Fonden fået udarbejdet denne korte udgave af fondens interne interessentanalyse på museumsområdet, der skulle give indblik i museernes aktuelle behov og udfordringer, samt deres oplevelse af samarbejdet med fonden. Dette for at sikre relevansen af fondens støtte, så den fortsat tager afsæt i museernes behov.

Nærværende vidensopsamling har to formål: Dels at sætte viden på kort form, der giver en bearbejdning af udgivelsen formuleret præcist uden at gå på kompromis med det faktuelle, og dels at skabe transparens om fondens støtte til evalueringer og vidensprojekter der er efterspurgt af de fagmiljøer, som fonden bakker op om.